

บทที่ 8

สังคրามระหว่างอาหรับ-อิสราเอลครั้งที่ 4 (ก.ศ. 1973)

เค้าโครงเรื่อง

1. สถานการณ์และความตึงเครียดก่อนเกิดสังคրาม
 - 1.1 อียิปต์เปลี่ยนผู้นำคนใหม่
 - 1.2 ปัญหาระหว่างอียิปต์-อิสราเอล
 - 1.3 ความตึงเครียดในอียิปต์
 - 1.4 อียิปต์กับความช่วยเหลือของรัสเซีย
 - 1.5 อิสราเอลกับจุดประสงค์ 5 ประการ
 - 1.6 ทางเลือกสำหรับอียิปต์
 - 1.7 อียิปต์กับทางเลือกอันดับ 3
 - 1.8 ทำทีอันแข็งแกร่งของอิสราเอล
 - 1.9 ภัยวนต์ความมั่นคงกับปัญหาอาหรับ-อิสราเอล
 - 1.10 อาหรับกับความช่วยเหลือใหม่
2. อิสราเอลเปิดฉากสังคราม
 - 2.1 การต่อสู้ในเย็นวันแรก
 3. การเจรจาเพื่อหาสันติภาพ
 4. ข้อแนะนำของอิสราเอล
 5. อาหรับอิหร่านประกาศใช้อาชูาน้ำมัน
 6. การเจรจาหยุดยิง
 7. ผลของสังคราม

สาระสำคัญ

1. ความขัดแย้งระหว่างอียิปต์กับอิสราเอลยังคงดำเนินต่อไปซึ่งจะนำไปสู่สังครามใน ก.ศ. 1973

2. ผู้นำให้เวิร์สเซียและอเมริกาพยาบาลทางผ่อนคลายความตึงเครียดเพื่อไม่ให้เกิดสัมภาระในตะวันออกกลาง
3. สมการเริ่มต้นขึ้นด้วยการโงนตีทางอากาศโดยกองทัพอากาศอิสราเอล
4. การประกาศใช้อาชานั่มันโดยอิหร่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาจนบทที่ 8 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายสาเหตุของสัมภาระระหว่างอาหรับ-อิสราเอลครั้งที่ 4 ได้
2. อธิบายสถานการณ์และความตึงเครียดก่อนเกิดสัมภาระได้
3. อธิบายถึงความสามารถในการต่อสู้ของคู่สัมภาระ และความพยายามเจรจาเพื่อสันติภาพ ตลอดจนผลของการสัมภาระ

1. สถานการณ์และความตึงเครียดก่อนเกิดสังคมรัฐ

1.1 อียิปต์เปลี่ยนผู้นำคนใหม่

เมื่อเหตุการณ์การประท้วงระหัสทางกองโจรป่าเลสไตน์ และรัฐบาลจอร์แดน ซึ่งเรียกว่าเหตุการณ์ แบล็ค เซพtember (Black September) ได้สิ้นสุดลงในวันที่ 28 กันยายน ค.ศ. 1970 เป็นเวลาเดียวกันที่ประธานาธิบดีนัสเซอร์สิ้นชีวิตท่ามกลาง ทุกสายตาของประเทศอาหรับซึ่งไปที่ไกโรเพื่อสูญเสียผู้นำหัวรับคนดีจะเป็นผู้เดินตามนโยบายของนัสเซอร์ต่อไป

ในบรรดาผู้นำอียิปต์ทั้งหลาย บุคคลสำคัญในเวลานั้นคือ อัน瓦ร ชาดัท (Anwar Sadat) ลักษณะส่วนตัวเป็นคนอ่อนหวานและไม่ทะเยอทะยานเหมือนนัสเซอร์ มีนิสัยสนุกสนาน ขี้เล่น และตลกค่อนอง แต่เขาเป็นนักชาตินิยมเป็นผู้นำการปฏิรูป เป็นวีรบุรุษที่มีชื่อเสียง เป็นผู้นำของการเมืองในโลกที่ 3 คนที่ว่าไปมักเปรียบว่า ชาดัทเป็นชาลี แฟลลิน (Charlie Chaplin) ที่มาแสดงบทบาทของ เจนส์ บอนด์ (James Bond) นอกจากนี้เขายังมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งที่นัสเซอร์ไม่มีนั่นคือ ขอบความประนีประนอม เมื่อชาดัทเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี คนส่วนใหญ่ คิดว่าเขากำลังทำงานอยู่ได้ไม่นาน เพราะต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ มากมาย ที่นัสเซอร์ทิ้งเอาไว้ นับตั้งแต่ความพ่ายแพ้ในสังคมรัฐ ค.ศ. 1967 ได้นำความพยายามอย่างร้ายแรงมาสู่ อียิปต์ เมืองสำคัญๆ ตามแนวคลองสุเอซกลายเป็น札กปรักหักพัง สังคมรัฐได้ทำให้อียิปต์ได้รับบาดเจ็บมากกว่าศัตรู นอกจากนี้สังคมรัฐในเยเมนก็ยุติลงด้วยความพ่ายแพ้ในนโยบายทางการเมืองของอียิปต์ ขณะเดียวกันอียิปต์ก็มีความพยายามใช้นโยบายทางการทูตเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับรัฐบาลจอร์แดนความสัมพันธ์กับองค์กรกองโจรป่าเลสไตน์ก็ไม่ดี เศรษฐกิจของอียิปต์ทรุดโทรมอย่างน่ากลัว ขณะที่ประชาชนอียิปต์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความยุ่งยากดังกล่าวมานี้ดูเหมือนว่า จะเป็นปัญหานักสำหรับชาดัท และมีการคาดคิดกันว่าชาดัทจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้

อย่างไรก็ตาม การคาดคะเนดังกล่าวผิดอย่างสิ้นเชิง มีหลายคนคาดคิดในความสามารถของประธานาธิบดีอียิปต์คนใหม่ ในระยะแรกที่เข้ารับตำแหน่งชาดัทถูกห้อมล้อมด้วย คณะทำงานซึ่งสืบทอดนโยบายของนัสเซอร์ ทำให้ชาดัทต้องทำงานอย่างโดดเดี่ยว และช่วยตัวเองอย่างไรก็ตามที่เขาถูกคาดคะเนและถูกดำเนินการโดยไม่ได้รับการเป็นสิ่งให้กำลังใจแก่เขา เขายังคงวิพากษ์วิจารณ์ในเดือนแรกที่เข้ามาทำงาน คณะทำงานชุดเดิมก่อภยานเคืองให้และมีความคิดที่ไม่ดีเพื่อต่อต้านชาดัท แต่ก็ไม่มีการตอบโต้จากกองทัพ ในที่สุดชาดัทมีชัยชนะสามารถสั่งจับและจำคุกบุคคลที่ต่อต้านเขา ชาดัทอยู่ได้และเขาเป็นผู้ปกป้องที่แท้จริงของอียิปต์ การต่อสู้ของชาดัททำเพื่อรักษาตำแหน่งของตนเองและเพื่อแก้ปัญหานี้ในอียิปต์ แต่ก็มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าอียิปต์อยู่เบื้องหลังสังคมรัฐห่วงอาหรับกับอิสราเอลครั้งต่อนามาซึ่งจะเกิดขึ้นในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1973

1.2 ปัญหาระหว่างอียิปต์-อิสราเอล

ขณะที่เรื่องราวของความขัดแย้งระหว่างอาหรับและอิสราเอลได้รับความสนใจจากประชาชนมากที่สุด ระหว่าง ค.ศ. 1972 และ 1973 รัฐบาลอาหรับทั้งหลายก็ต้องเผชิญปัญหา ในลักษณะ “หนีเสือปะจระเข้” โดยเฉพาะรัฐบาลอียิปต์พนักันปัญหาดังกล่าวมากที่สุด เหตุการณ์ ดังกล่าว เช่น การที่อิสราเอลโจมตีเลบานอนในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1972 อาหรับโจมตีที่เมืองอิดลิบ อิสราเอลอย่างรุนแรงที่เมืองมิวนิก (Munich) ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1972 และการที่อิสราเอล ยิงเครื่องบินลิเบียร่อนผู้โดยสาร 108 คน ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1973 และอิสราเอลใช้ หน่วยคอมمانโดบินเมืองเบรุตในเดือนเมษายน ค.ศ. 1973 เหตุการณ์ทั้งหลายเหล่านี้ได้ทำให้ สัญญาการพักรบชั่วคราว ค.ศ. 1970 ได้รับความกระบวนการระเทือนและเพิ่มความยากลำบากให้ แก่รัฐบาลอาหรับทั้งหลาย

เนื่องจากความล้มเหลวของคณะกรรมการจาร์ริง (Jarring Mission) รัฐมนตรี ต่างประเทศของอเมริกาจึงตั้งแผนการโนร์เจอร์ (Rogers Plan) เพื่อให้ดำเนินงานต่อไปซึ่งมี ผลเพียงในเขตหุบเขาเท่านั้น ซึ่งชาติ恐怖นักก่อการร้ายว่าเป็นสิ่งที่เลวที่สุดของทางเลือก ต่างๆ ดังนั้นอียิปต์จึงพยายามหาทางให้ได้รับความช่วยเหลือมากขึ้นจากโซเวียตเพื่อการคงอยู่ ของกำลังทหารและกองทัพที่มีค่าของอียิปต์ แต่โซเวียตก็ให้ความช่วยเหลือได้เพียงเล็กน้อยไม่ ว่าจะเป็นเรื่องของสิ่งที่แทนสิ่งที่สูญเสียไปจากสงคราม วัตถุต่างๆ และการฝึกฝนกีลดันน้อยลง ขณะเดียวกันอิสราเอลก็ไม่เต็มใจที่จะทำข้อตกลงขั้นยอมได้ ขณะที่เมริเกียห์แสดงท่าที่เยือกเย็น และเหินห่างจากอียิปต์ แต่สนับสนุนสนับสนุนอิสราเอลอย่างเต็มที่ ชาติที่มีความคิดกระจังชัดมากขึ้นโดย คิดว่า “รัฐมนตรีต่างประเทศของอเมริกา คือ โนร์เจอร์ส คิดว่าเราจะไม่ต่อสู้” ชาวอิสราเอลคิด ว่าพวกตนจะไม่มีวันถูกทำให้ประหารด้วย พวකตะวันตกคิดว่าเราเป็นทหารที่อ่อนแอบและปราศ จากการคิดที่ดี...”

1.3 ความตึงเครียดในอียิปต์

ชาวอียิปต์เริ่มคิดว่า ความเครียดจากเขตหุบเขายังอาจก่อให้เกิดกลุ่มใหม่ที่รุนแรง และให้ด้วยมากกว่าเดิม ในวันที่ 29 พฤษภาคม ค.ศ. 1971 กองโจรกลุ่มนึงซึ่งได้ปฏิบัติ งานในเดือนกันยายน ได้ยิงนายกรัฐมนตรีจอร์แดนผู้มาเยือนอียิปต์ในห้องโถงของโรงแรมชั้นหนึ่ง ของไคโร เหตุการณ์นี้ยังทำให้เกิดความตึงเครียดมีผลกระทบต่อการรวมกันในหมู่รัฐบาลอาหรับ เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในขณะเดียวกันทั้งซีเรียและอียิปต์ต่างก็มีความสัมพันธ์ ทางการทูตที่ตึงเครียดกับจอร์แดน ยิ่งกว่านั้นยังปรากฏอีกว่าการพักรบอาจถูกทำให้เป็นจริงมากขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า ได้มีชาวอิสราเอลจำนวนมากเข้าไปตั้งหลักแหล่งในพื้นที่ที่ถูกอิสราเอลยึดครอง ไม่ว่าจะในซีเรีย จอร์แดน ฉวนกาชา และซีนาย นอกจากนั้นส่วนต่างๆ ที่ถูกยึดครองนี้ยังได้ รับการพัฒนาอย่างเป็นทางการจากรัฐมนตรีต่างประเทศของอิสราเอลว่าจะเป็นพื้นที่ซึ่งรวมเข้า

ในอิสราเอลอย่างดาวร นับเป็นแผนการณ์ของนายพลดายัน (Dayan) ซึ่งจะค่อยๆ ผนวกพื้นที่เข้ามีละน้อยๆ

ภายในอียิปต์เอง ประชาชนมีความไม่พอใจรัฐบาลอย่างมากบุคคลเหล่านี้ไม่เห็นด้วยกับนโยบายของประธานาธินบินดีนัสเซอร์ แต่ก็ถูกต้านทานอย่างมีประสิทธิภาพในระหว่างที่นัสเซอร์ยังคงมีวิศวอยู่ ดังนั้นความไม่พอใจของประชาชนเหล่านี้จึงระเบิดออกมายอดต่อต้านชาดักห ออย่างไรก็ตาม นัสเซอร์มีความสามารถเป็นพิเศษในการเป็นผู้นำของเขามาได้สร้างความพอใจให้แก่ คนหนุ่มสาวอียิปต์ที่มีความทะเยอทะยานบางคน แต่สำหรับชาดักหเขามิได้รับสิ่งเหล่านี้ยิ่งกว่า นั้นเศรษฐกิจของอียิปต์ก็เสื่อมถอยลงเรื่อยๆ คำใช้จ่ายในการรักษาความปลอดภัยสูงมาก ประมาณมากกว่า 25% ของรายได้ของประเทศต้องแบ่งให้แก่กองทัพ ประชาชนหนุ่มอีกจำนวนมากที่มีการศึกษาดีซึ่งจะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพก็ถูกดึงออกจากเศรษฐกิจ เพื่อเข้าสู่กองทัพ คลองสูเอซยังคงปิดและพื้นที่อุดตันตามแนวคลองซึ่งครั้งหนึ่งเคย ร่วมกับภัยเป็นดินแดนที่ไม่มีผู้คนอาศัยอยู่ แหล่งน้ำมันที่สำคัญของอียิปต์ก็ถูกอยู่ภายใต้การ ควบคุมของอิสราเอลและผลิตน้ำมันเพื่อเศรษฐกิจของอิสราเอลนิใช่เพื่ออียิปต์ นักท่องเที่ยว มี ความหวาดกลัวอันตรายจากการทำร้ายประหารของทหาร ออย่างไรก็ตาม ความพยายามในการทำ ร้ายประหารก็เกิดขึ้นแล้วถึง 2 ครั้ง ในตอนต้นปี ก.ศ. 1973 การวิพากษ์วิจารณ์ในหมู่คนหนุ่ม หัวรุนแรงก็เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ แม้แต่ในหมู่ผู้ที่รู้คำตอบก็ยังอดสงสัยไม่ได้ว่าทำไปทั้งๆ ที่อียิปต์ มีกองทัพใหญ่โดยมีอาวุธพร้อมแต่เหตุใดรัฐบาลจึงยินยอมให้มีการยึดพื้นที่ 26,000 ตารางไมล์ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวถืออยู่ห่างจากเมืองหลวงเพียงไม่ถึง 100 ไมล์

1.4 อียิปต์กับความช่วยเหลือของรัสเซีย

ในสถานการณ์ดังกล่าวนี้ อียิปต์เริ่มกรองความเมตตาจากชาวต่างชาติ อียิปต์ ต้องขึ้นอยู่กับประเทศไทยที่ผลิตน้ำมันและที่สำคัญกว่าก็คือโซเวียต รัสเซีย อียิปต์ได้รับเครื่องมือ อาวุธพร้อมจากรัสเซีย ความปลอดภัยของอียิปต์ขึ้นอยู่กับรัสเซีย จะเห็นได้ว่าทหารชาวรัสเซีย เกือบ 15,000 คน อาศัยอยู่ในอียิปต์เพื่อคอยให้คำแนะนำกองทัพอียิปต์ รวมทั้งการป้องกันทาง อากาศด้วย

ในขณะที่ชาวรัสเซียมีความประณามอย่างเห็นได้ชัดในการใช้ประโยชน์ของตนที่ได้ อยู่ในอียิปต์เพื่อที่จะทำให้ตนมีอิทธิพลต่อโลกเอเชีย-แอฟริกา แต่อย่างไรก็ตามชาวรัสเซียก็มิได้ทำ เช่นนั้นทั้งนี้เพราะจะทำให้เกิดความตึงเครียดอย่างมากกับอเมริกา ซึ่งต่างฝ่ายกำลังพยายามหา ทางผ่อนคลายความตึงเครียดอยู่หรืออาจทำให้เกิดอันตรายโดยที่ชาวอียิปต์อาจต้องเสี่ยงต่อการทำ สงครามซึ่งชาวรัสเซียอาจต้องเกี่ยวข้องด้วย ดังนั้นมีประธานาธินบินดีชาดักหเดินทางไปเยือน มองโกเลียเดือนกุมภาพันธ์ ก.ศ. 1972 เพื่อขออาวุธใหม่ๆ จากรัสเซีย เขายังได้รับการปฏิเสธ การเดินทางไปมองโกเลียครั้งที่ 2 ของชาดักห ในเดือนเมษายนก็ได้รับการปฏิเสธที่จะได้อาวุธใหม่ๆ

อีกเช่นกัน แม้ว่าครั้งนี้รัสเซียจะให้การต้อนรับคึกคักกว่าครั้งแรกก็ตาม ต่อมานี่เดือนกรกฎาคม ชาดที่ได้ส่งนายกรัฐมนตรี ดร.อาซิซ ซิดจี (Dr. Aziz Sidgi) เดินทางไปเยือนสหภาพครั้งหนึ่ง ด้วยจุดประสงค์เดิม แต่ก็ล้มเหลวอีกเช่นกัน ภายหลังการกลับมาของนายกรัฐมนตรีเพียง 2 วัน ประธานาธิบดีชาดที่ ซึ่งทั้งโกรธและผิดหวังจึงสั่งให้ถอนทหารชาวรัสเซียจำนวน 40,000 คน ออกไปจากประเทศทันที และได้ส่งกองทัพอิริปต์ไปควบคุมฐานด่างๆ ของโซเวียตที่เคยอยู่ใน อิริปต์ ชาดที่ได้กล่าวว่าทางวิทยุกระจายเสียงว่าเขาก็มีความหวังว่าความสัมพันธ์อันใหม่ ระหว่างโซเวียตและอิริปต์จะกระชับแน่นขึ้น แต่อิริปต์ต้องผิดหวังและต้องมีความรับผิดชอบ ในโชคชะตาของตนเอง เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้โลกดื่นเด้นและอเมริกา ก็มีความกระตือรือร้นซึ่ง สามารถทดสอบปฏิกริยาของอเมริกาได้ดังจะเห็นได้จากข้อความในหนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ ที่ว่า “ชาดที่” ได้ปฏิญาณต่อเรือรัสใน ก.ศ. 1971 ว่า ภายในเวลา 3 เดือน หลังจากที่อิสราเอล เริ่มถอนออกจากแหลมซีนาย ชาดที่จะเชิญให้ที่ปรึกษาโซเวียตออกจากอิริปต์...ชาดที่ได้ แสดงว่าสามารถส่ง...ซึ่งความจริงส่งไปแล้ว เวลาโน้มถึงเวลาแล้วที่จะมองดูว่าอเมริกา สามารถทำอะไร¹

1.5 อิสราออลกันจุดประสงค์ 5 ประการ

ความจริงอเมริกาคงเลือกที่จะไม่ทำอะไรเลย ดังนั้นผู้นำอิสราเอลจึงคิดว่าพวกเขากำได้เห็นชัยชนะของนโยบายอันแข็งแกร่งของตนแล้ว และด้วยความรู้สึกดังกล่าวอิสราเอลจึงพร้อมที่จะดำเนินนโยบายแข็งกร้าวต่อไป จะเห็นได้ว่านางโภลเดอร์ เมร์ นายกรัฐมนตรีอิสราเอลได้ตั้งจุดประสงค์ไว้ 5 ประการ ซึ่งจะใช้เป็นพื้นฐานของอิสราเอล สำหรับการดำเนินนโยบาย จุดประสงค์ทั้ง 5 ประการคือ

1. การรักษาพื้นที่ทั้งหมดของที่ราบสูง戈拉นในซีเรีย
 2. การมีสิทธิในการปกครองเหนือพื้นที่ฝั่งตะวันตก (West Bank areas) และมีอำนาจเหนือประชาชนอาหรับที่อาศัยอยู่ที่นั่น
 3. การมีอิทธิพลเหนือพื้นที่น่านน้ำเมดิเตอร์เรเนียน
 4. การรักษาจนวนกาชาด
 5. การรักษา ชาน เอล เชี๊ก (Sharm El Sheikh) และเส้นทางการยานอกที่เชื่อมกับอิสราเอล

การวางแผนคัดเลือกกล่าวของอิสราเอลซึ่งให้เห็นว่าอิสราเอลไม่สนใจต่อการเจรจาที่จะยุติปัญหาได้ ฯ ทั้งสิ้น และไม่มีอะไรปรากฏออกมานาจากฝ่ายอิสราเอลที่จะเป็นการยอมรับทั้งหมดของอิสราเอล

¹William R. Polk, *The Arab World*. (London : Harvard University Press, 1980), p.253.

1.6 ทางเลือกสำหรับอียิปต์

ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์อะไร การถอนทัพของโซเวียตออกจากอียิปต์และการท้อสราเอลวิธีทางที่แข็งกร้าวกว่าเดิม ได้เพชญหนารัฐบาลอียิปต์ซึ่งอาจมีทางเลือก 3 ทางที่เป็นไปได้

ทางเลือกอันแรกสำหรับอียิปต์ก็คือนี่เลยฯ โดยใช้นโยบายของการประชุมสุดยอดอาหารับ (Arab Summit Conference) ซึ่งได้ประชุมกันไปที่เมืองกรุงไคโรในอียิปต์ เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1967 ผลของการประชุมดังกล่าวจะไม่มีทั้งสิ่งหรือสันติภาพ แต่ในทางปฏิบัติผลจากการประชุมดังกล่าวก็มิใช่นโยบายที่อยู่นิ่งเฉย ทั้งนี้ เพราะอียิปต์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 25-30% ของรายได้ทั้งหมดของประเทศ ถ้ามองในด้านสติ๊ติ ผู้สั่งเกตการณ์สามารถมองเห็นว่าอียิปต์กำลังขาดแคลนอย่างมาก ขณะที่ชาวอียิปต์อยู่เฉยฯ ไม่ต่อสู้ดันรันแต่อดทนต่อไป จึงไม่น่าเป็นไปได้ที่ชาวอียิปต์จะเป็นสาเหตุทำให้เกิดความไม่สงบซึ่งจะมีผลต่อความยุ่งยากในด้านการปกครอง แต่ผู้นำอียิปต์หลายคนกล่าวว่าประชาชนจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในขณะที่เศรษฐกิจกำลังเสื่อมโกร姆 และอียิปต์เองก็ไม่มีพลังในการพัฒนาประเทศในขนาดกว้าง ดังนั้นนโยบายที่ดีที่สุดก็คือการวางแผนด้วยเงิน

ทางเลือกอันดับ 2 สำหรับอียิปต์ก็คือการยอมแพ้ มิฉะนั้นอาจทำให้เกิดการรัฐประหาร ทั้งนี้ เพราะกองทัพจำนวนมากยังคงอ่อนแอกเนื่องจากสิ่งที่มาจากการเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1967 และยังมีการต่อสู้อีกในเยเมน ทหารในกองทัพส่วนใหญ่เป็นทหารเกณฑ์และทำงานในระยะสั้นไม่มีความสามารถในการรบ ยิ่งกว่านั้นในระหว่างเวลา 6 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 1967 มีความพยาบานที่จะล้มรัฐบาลหลายครั้ง กองทัพของปี ค.ศ. 1973 จึงอ่อนแอก ดังนั้นทางที่ดีที่สุดคือการยอมแพ้ ยิ่งกว่านั้นคำว่าสันติภาพสำหรับอิสราเอลอาจเปิดทางให้อียิปต์มีเศรษฐกิจที่ดีกว่าเดิม

ทางเลือกอันดับที่ 3 คือ “forward policy” เป็นนโยบายของการก้าวไปข้างหน้าโดยมีรูปแบบอันหนึ่งของนโยบายที่คือวิธีการทูต ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1972 อียิปต์ใช้นโยบายการทูตต่อไปยังก้าวต่อไป โดยการนำกรณีของตนเสนอต่อองค์การสหประชาชาติ ซึ่งลักษณะ เช่นนี้อียิปต์จะต้องกระทำการที่ดีในภายภาคหน้าอย่างไม่หยุดยั้งซึ่งเป็นอีกวิธีหนึ่ง

ในวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ. 1972 สมัชชาใหญ่ออกเสียง 86 ต่อ 7 โดยกระตุ้นประเทศสมาชิกไม่ให้จัดหาเงินช่วยเหลืออิสราเอล เพื่อระดับเงินดังกล่าวจะช่วยให้อิสราเอลสามารถรักษาดินแดนที่ยึดครองไว้ได้นาน แต่สมัชชาใหญ่ไม่ต้องการเช่นนั้น อย่างไรก็ตาม สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนได้ออกเสียงต่อต้านมาตรการของสมัชชาใหญ่และไม่พิจารณาในทางปฏิบัติ

1.7 อียิปต์กับทางเลือกอันดับ 3

อย่างไรก็ตาม อียิปต์มีความจำเป็นที่จะเลือกทางเลือกอันดับ 3 ซึ่งเป็นกิจกรรมทางการทูต และจะต้องเปิดทางไปสู่สังคมอย่างแน่นอน วิธีการนี้เป็นรูปแบบหนึ่งของนโยบาย “forward policy” มีเหตุการณ์หลายอย่างที่ชี้ให้เห็นว่าอียิปต์เตรียมพร้อมสำหรับสังคม ใน ก.ศ. 1972 ประธานาธิบดี ชาดัท ประกาศว่าปีนี้เป็นปีแห่งการตัดสินใจ ในเดือนตุลาคม ก.ศ. 1972 นายพล อาร์เมด อิสมะล (Ahmed Ismail) ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีสังคม และผู้บังคับบัญชาการกองพัท แผนการณ์ฝึกอย่างเร่งรัดก็เริ่มขึ้นภายใต้หัวหน้าหน่วยที่ชื่อนายพลชาดัท ชาชลี (Saad Shazli) บุคคลผู้นี้ถูกมองว่าเป็นผู้นำการบรรจบของอียิปต์ที่มีความสามารถและก้าวแรกที่สุด ต่อมาได้มีการเจรจาร่วมกันระหว่างอียิปต์ ซีเรีย และ黎เบีย เพื่อพิจารณาการก่อตั้งโครงสร้างการบังคับบัญชาที่ร่วมกันภายใต้อิสมะล แต่กิจกรรมต่างๆ ที่กระทำร่วมกันแผ่ขยายเกินไป หรูหารากินไป และได้รับการประคานบอยครั้งใหญ่ในปีว่านาเชื่อถือได้ จนกระทั่งประเทศอาหรับอื่นๆ ไม่พอใจ

ในเดือนกุมภาพันธ์ ก.ศ. 1973 คณะทูตพิเศษของอียิปต์เดินทางไปยังเมืองหลวงของประเทศสำคัญๆ ในยุโรป แอฟริกา เอเชีย และอเมริกาเหนือ ท่องเที่ยวสหประชาชาติ นายโมฮัมเมด เซเยท (Mohammed Zayet) รัฐมนตรีต่างประเทศอียิปต์ พยายามชี้ให้เห็นถึงฐานะของอียิปต์ใน ก.ศ. 1973 และฐานะของเอธิโอเปียใน ก.ศ. 1930 กล่าวคือ เอธิโอเปียแม้จะถูกข่มขู่จากภัยนอกเพียงใดแต่รัฐบาลก็ยังคงอยู่อียิปต์กันน้ำใจมีลักษณะเดียวกัน เขายังกล่าวอีกว่าการที่อิสราเอลยึดครองดินแดนบางส่วนของอียิปต์นั้นเป็นการทำลายความรู้สึกของประเทศต่างๆ และมติขององค์กรสหประชาชาติ คณะทูตพิเศษของอียิปต์ที่เดินทางไปตามเมืองหลวงของประเทศต่างๆ ล้วนได้รับการต้อนรับด้วยคำพูดที่แสดงความสงสารและเห็นอกเห็นใจ ดังที่นายโรเบิร์ต สตีเฟนส์ (Robert Stephens) นักหนังสือพิมพ์ผู้หนึ่งได้รายงานในวันที่ 8 เมษายน 1973 ว่า

“อียิปต์กำลังอยู่ในอารมณ์ของความสื้นหวัง ภายหลัง 5 ปีของการไม่มีสันติภาพไม่มีสังคมในตะวันออกกลางและภัยหลังความไม่สงบไปด้วยกิจกรรมระหว่างชาติ ท้ายสุดรัฐบาลพยายามที่จะทำลายต้นตอโดยวิธีทางการทูต ด้วยเหตุนี้เองประธานาธิบดีชาดัท จึงก้าวเข้าสู่การปฏิบัติทางการเมืองที่เสี่ยงอันตรายและด้วยความยากลำบาก เขายังพยายามทำให้ประชาชนอียิปต์และโลกภายนอกมองเห็นว่าเขากำลังสื้นหวังอย่างมีเหตุผลและมีความเครียดในขณะที่เข้าพูดถึงสังคมใหม่ๆ กับพูดถึงสันติภาพ...แน่นอน ชาดัทไม่ต้องการเป็นผู้เริ่มสังคมและเขารู้ว่าการข่มขู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้นก็อาจจะเป็นสาเหตุเพียงพอที่จะทำให้เกิดการกระทำอะไรบางอย่างระหว่างชาติ แต่ถ้าการข่มขู่นั้นเครียดมากพอที่จะทำให้เกิดผล ก็อาจจะทำให้เกิดเหตุการณ์ดังนี้ใน ก.ศ. 1967 ซึ่งที่ปรึกษาของชาดัทกล่าวอันตรายจากประเทศ

หลังนี้มาก แต่พวกเขากล่าวว่าขณะนี้อียิปต์กำลังถูกผลักดันให้เข้าใกล้ประชิดกำแพงมากเกินไป และในไม่ช้าชาวอียิปต์ก็ไม่มีทางเลือกนอกจากทำลายกำแพงไม่ว่าจะเป็นการเสียงหรือระเบิดตาม”²

1.8 ท่าทีอันแข็งแกร่งของอิสราเอล

ส่วนอิสราเอลได้พิจารณาเห็นนโยบายอันก้าวร้าวทางการทูตของอียิปต์ จึงมีปฏิริยาโดยตัดจบโดยข่านถึงวิถีทางที่แข็งแกร่งต่อไป ดังที่หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งของอิสราเอล ฉบับวันที่ 29 มิถุนายน รายงานว่า “ถ้าพวกอาหารับต้องการจะคอยให้นานอีกสักนิดเพื่อจะทำสันติภาพกับเรา พวกเขาก็จะสูญเสียมากยิ่งไปกว่าเดิมอีกหลายเท่า นายยิกัด อัลลอน (Yigal Allon) ซึ่งเป็นผู้แทนนายกรัฐมนตรีอิสราเอลได้นำออกแก่นักข่าวอเมริกันเมื่อไม่นานมานี้ว่า...” จนเก็บดินแดนเอาไว้แต่ไม่ใช่เก็บรักษาชาวอาหารับ “...พื้นที่มากกว่า 1/4 ล้านเอเคอร์ตรงฝั่งตะวันตก (West Bank) คาดว่าอิสราเอลเป็นผู้ครอบครอง”

รัฐบาลอิสราเอลแน่ใจว่าตนกำลังผลักอียิปต์ไปสู่มุมอับและรัฐบาลอียิปต์ก็รับรู้อย่างชัดแจ้ง ชาดที่ได้ให้สัมภาษณ์แก่หนังสือพิมพ์นิวสวีค และได้กล่าวอย่างเสียใจว่า “ทุกๆ ประเทศที่ข้าพเจ้าเปิดออกได้ปิดปังต่อหน้าข้าพเจ้า พร้อมกับการให้พรของอเมริกา”

ชาดที่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “สันติภาพ” ว่ามีความหมายมากกว่าที่เคยมีโดยรวม 4 ประเด็นสำคัญคือ

1. การคืนดีกัน
2. การเขียนในการเจราโดยเผยแพร่ให้หน้ากัน ซึ่งได้รับการพิจารณาว่าเป็นทางเดียวที่จะพิสูจน์ให้เห็นถึงการคงอยู่ของการคืนดีกัน
3. การเปิดพรมแดน ซึ่งหมายถึงการค้าเสรี การแข่งขันด้านเศรษฐกิจและการเดินทาง
4. ความสามารถของอิสราเอลในการป้องกันตนเองเท่าที่จะเป็นไปได้และมีชีวิตอยู่ต่อไป นั่นหมายถึงการมีกำลังทหารต่อไป

อย่างไรก็ตาม ชาวอิสราเอลพิจารณาว่าด้วยจุดประสงค์ดังกล่าวอาจทำให้เกิดช่องว่างที่ไม่อาจเติมได้ด้วยสันติภาพ ด้วยเหตุนี้เองนโยบายของอิสราเอลจึงเน้นลักษณะในทางลบนั่นคือ ทำให้ความหวังของกำลังอาหารับต้องพังทลายลงความหวังดังกล่าวคือความคุ้มครองของรัฐเชีย ที่จะมีต่ออาหารับและความสามารถขององค์การสหประชาชาติที่จะเข้ามาแทรกแซงอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลอิสราเอลคิดว่า ถ้าอาหารับที่อย่างเด็ดขาดและถูกบังคับให้ชนนุน พวกราบรับก็คงจะตระหนักดีว่าการเข้าไปเกี่ยวข้องกับอิสราเอลเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

²Ibid., p.255.

ชาดท กล่าวว่า เนรูสึกว่าส่วนรวมจะหลีกเดี่ยงไม่ได้ภายในเวลา 2-3 เดือนนี้ แม้แต่ผู้สังเกตการณ์ที่มีความคุ้นเคยกับตะวันออกกลางและรัสเซียก็มีความคิดเห็นเช่นเดียวกันกับชาดท ความจริงแล้วขณะที่ความตึงเครียดกำลังเพิ่มมากขึ้น ข้าราชการชาวรัสเซียได้เดือนผู้มีส่วนร่วมชาวอเมริกันโดยเน้นถึงคำรามประเด็นหนึ่งว่า “ส่วนรวมจะเกิดขึ้นเมื่อไรและจะต่อสู้กันเพื่อคุณค่าอะไร”

1.9 คณะกรรมการมั่นคงกับปัญหาอาหรับ-อิสราเอล

สุดยอดของความก้าวหน้าทางการทูตมาถึงในเดือนกรกฎาคม เมื่อสามารถจะประเมินครีความมั่นคงจำนวน 13 คน จาก 15 คน ได้ออกเสียงแสดงความเห็นใจที่อิสราเอลยังคงยึดครองดินแดนของอาหรับต่อไป จึงไม่ออกเสียงขณะที่อเมริกาออกเสียงคัดค้านผลสรุปสำหรับอาหรับดูเหมือนว่าการใช้ทางเลือกโดยวิธีทางการทูตถูกปฏิบัติลง และความสามารถของพวกราชในการบังคับให้ใช้มาติ 242 จะต้องถูกตัด เพราะการคัดค้านของอเมริกา

ดังนั้นนายเดวิด โฮลด์เดน (David Holden) รายงานในตอนตอน ออพเชฟเวอร์ (London Observer) ฉบับวันที่ 29 กรกฎาคม 1973 ว่า “ชาวอิสราเอลได้เดี่ยง...และชาวอเมริกันสนับสนุนพวกราช...ถ้าพวกราหรับถูกตัดสิทธิทางเดือกหั้งหมด...พวกราชจะเก็บความภาคภูมิใจเอาไว้ในใจและยอมรับความจริงว่าอิสราเอลมีอำนาจสูงสุด”

1.10 อาหรับกับความช่วยเหลือใหม่

ขณะเดียวกัน การจัดทำอาวุธจากสหภาพโซเวียตได้เริ่มมาถึง ซึ่งเรียกว่ารับคำสัญญา ในเดือนพฤษภาคมว่าจะได้รับเครื่องบินต่อสู้อากาศยาน MIG-21 จำนวนมากและรวมทั้งจรวดต่อสู้อากาศยานด้วย ใน ก.ศ. 1973 ซึ่งเรียกว่ารับความช่วยเหลือประมาณ 200 ล้านдолลาร์ ขณะเดียวกันยูโกลาเวียก็ได้เริ่มให้เครื่องบินต่อสู้อากาศยานใหม่แกะอีกปีต่อจากเงิน ๆ

ในปลายเดือนมิถุนายน ประธานาธิบดีชาดทและประธานาธิบดีอัลลัด (Assad) แห่งซีเรียได้ร่วมกันจัดตั้งแผนการรบชื่อ โอเปอเรชั่น บادر (Operation Badr) อีกปีต่อต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมที่อาวุโสที่สุดและซีเรียต้องจำกัดจุดประสงค์ของตนเพื่อที่จะกระทำการให้สอดคล้องกัน ในที่สุดอิรักก็กำหนดให้เวลาวันที่ 6 ตุลาคม เป็นวาระสุดท้ายของพวกราช วันดังกล่าวไม่เพียงแต่เป็นวันที่อากาศดี พระจันทร์เต็มดวงเท่านั้นแต่ยังเป็นวันที่มีความสำคัญทางศาสนาอีกด้วย เป็นวันที่พระมະหมัดเริ่มเตรียมแผนการณ์สำหรับการรบครั้งแรกที่สำคัญที่สุดของอิสลาม นั้นคือการสังหารามแห่งบادر (The battle of Badr) ซึ่งได้ชัยชนะเหนือเมฆกัน

ต่อมาในวันที่ 10 กันยายน พระเจ้าอุสเซนแห่งจอร์แดนประธานาธิบดีอัลลัด แห่งซีเรียได้มารับประทานเชิญดีชาดทที่โคโร และตกลงกันอย่างเปิดเผยถึงแนวทางการรบทองอาหรับ ประเด็นสำคัญในการตกลงของพวกราชก็คือความพยายามเรียกร้องและอ้อนวอนให้มหาอำนาจหั้งห้ายังคงให้อิสราเอลถอนตัวออกจากดินแดนที่ยึดครอง แต่ดูเหมือนว่าอาหรับจะ

ลัมเหลว พระเจ้าสุสเซนถูกเก็บอยู่ในความมืดเกี่ยวกับขอบเขตและระยะเวลาของสังคրามเดือนตุลาคม

กิจกรรมการเรียนที่ ๑

การที่อธิบดีรายได้การนำของชาติ ต้องเพรียญกับทางที่อันแข็งแกร่งของอิสรภาพลด และการที่รัศเสี้ยอกอนทัพออกจากอิปป์ท่าให้ชาติหักดองเพรียญกับทางเดือก ๓ ทาง จนกล่าวถึงทางเดือกดังกล่าว และชาติหักดองเดินทางไปหนา เพราหมู่ได

2. อิสรภาพเปิดจากสังคրาม

ในวันที่ ๑๓ กันยายน กำลังกองทัพอาสาของอิสรภาพได้ปฏิบัติการปลุกระดมการรบทางอากาศนอฟซึ่เรียและในที่สุดก็ยิงเครื่องบินซีเรีย ๘ ลำ ประธานาธิบดีซีเรียกล่าวว่าการกระทำของอิสรภาพเป็นการทำลายอย่างก้าวร้าวและกล่าวว่าสังครามได้เริ่มต้นขึ้นแล้วโดยการบุกรุกของอิสรภาพ

ประมาณวันที่ ๒๕ กันยายน นักวิชาการชาวอเมริกันได้ยืนยันว่าอิปป์ช้อนรบอย่างเต็มที่มีวัดถุกระสุนที่สะสนมไว้มากน้อย รัฐบาลอเมริกาได้เดือนอิสรภาพว่าอันตรายสำหรับอิสรภาพ ใกล้เข้ามาถึงแล้ว เหตุการณ์ในครั้งนี้มีอะไรหลายอย่างที่คล้ายกับสังครามเดือนมิถุนายน ก.ศ. ๑๙๖๗ ในวันที่ ๒๘ กันยายน ประธานาธิบดี ชาดัก ได้กล่าวในที่สาธารณะว่าสังครามไม่ได้จะเกิดขึ้นแล้ว “ข้าพเจ้าพูดได้แต่เพียงว่าอิสรภาพของแผ่นดิน ดังที่ข้าพเจ้าได้พูดบ่อยๆ เป็นงานสำคัญอันดันแรกที่เผชิญหน้าเรา พระเจ้าช่วย เราชำรงงานขึ้นนี้ให้สำเร็จ”

ในเวลาเพียง ๔๘ ชั่วโมงก่อนการต่อสู้จะเริ่มต้น รัศเสี้ยได้เรียกที่ปรึกษาของตนออกจากรัฐบาลสักสั้นและโกร สำหรับอิสรภาพถูกมองว่ามีกองทัพที่เตรียมพร้อมที่สุดทั้งกองทัพบกและกองทัพอากาศ ข้าราชการทหารถูกเรียกประจាតที่พร้อมจะต่อสู้

สังครามระเบิดขึ้นตรงแนวหน้าของอิปป์และซีเรีย ประมาณบ่าย ๒ โมงเวลาท้องถิ่น ในวันเสาร์ที่ ๖ ตุลาคม ๑๙๗๓ สังครามในซีเรียเริ่มด้วยการโจมตีโดยรถถังและการโจมตีทางอากาศบนเส้นทางแนวหน้าของอิสรภาพและบริเวณแนวคลองสุเอซโดยมีหน่วยคอมมานโดซึ่งปฏิบัติงานทั้งในน้ำและบนบกตั้งอยู่ทุกคลอง

2.1 การต่อสู้ในเย็นวันแรก

อิปป์เตรียมพร้อมที่จะตระหนักสู้เขตป้องกันของอิสรภาพ ๓ จุด และเตรียมหนทางสำหรับหน่วยงาน ๕ หน่วยของอิปป์เพื่อข้ามคลองโดยใช้สะพานที่ได้สร้างขึ้นอย่างเร็วด่วน ฝ่ายอิสรภาพมีอาวุธที่สำคัญคือ ท่อพร้อมแผ่นน้ำมันซึ่งออกแบบให้ครอบคลุมบริเวณคลอง มีประสิทธิภาพในการติดไฟและสามารถเผากองทัพอิปป์ให้เป็นเถ้าถ่านได้ แต่น่าเสียดายที่ท่อ

ดังกล่าวของอิสราเอลถูกทำลายโดยหันนวยคอมนานโดของอิยิปต์เพียง 1 คืน ก่อนจะมีการต่อสู้ครั้งสำคัญ อิยิปต์สามารถใช้ท่อน้ำที่ทำด้วยผ้าใบที่มีแรงดันสูง สถาดักกันรถถังของอิสราเอลบนฝั่งตะวันออกได้ ทุกๆ ก้าวของเส้นทางบุกรุกได้รับการวางแผนอย่างดีสำหรับฝ่ายอิยิปต์ กองทัพคลื่นแรกรับฟังคำสั่งอย่างดีจากผู้บังคับบัญชา การฟิกฟันก็สามารถทำลายแนวหน้าของอิสราเอลได้ โดยเฉพาะอาวุธใหม่คือ “ซัคเกอร์” (Sagger) ซึ่งได้จากโซเวียตและจีนตี กองทัพอิสราเอลอย่างหนัก ขณะที่เครื่องบิน SAM-6 และปืนต่อสู้อากาศยาน VSU-23 ของอิยิปต์ได้กันไม่ให้อิสราเอลสามารถใช้กลยุทธ์ทางอากาศได้สำเร็จ อาวุธต่างๆ ของอิยิปต์รวมทั้งเครื่องบิน SAM-7S มีค่านากกว่าเครื่องบินของอิสราเอลรวมกัน 100 ลำ

ขณะเดียวกัน บริเวณแนวด้านซีเรีย รถถังจำนวนมากหลังไฟลเซ็นต์แนวป้องกันของอิสราเอล การเผาผลิตภัณฑ์สังหารประชาชนเกิดขึ้นอย่างน่ากลัวรถถังของซีเรียจำนวนร้อยๆ คันถูกทำลาย เดือดอีก 8,000 คนถูกฆ่าอย่างทารุณ การต่อสู้ของทั้งซีเรียและอิสราเอลเพิ่มกำลังมากขึ้นเรื่อยๆ ซีเรียยิงจรวด “Frog” ของอิสราเอลได้ แต่กองทัพอากาศของอิสราเอลบุกตามสกัดข้าราชการพลเรือน 200 กว่าคนถูกฆ่ารวมทั้งทูตต่างชาติตัวด้วย ครั้นแล้วกองทัพอากาศของอิสราเอลก็มุ่งตรงไปสู่โรงกลั่นน้ำมัน ถังน้ำมันเชื้อเพลิงและสิ่งก่อสร้างทางอุตสาหกรรมอื่นๆ ตลอดซีเรียท่าเรือน้ำมันที่เป็นเนื้อสกัดถูกเผา และแม้ว่าเลนาอนจะยังคงเป็นกลางแต่กองทัพอากาศของอิสราเอลก็ทั้งระเบิดสถานีเรดาร์ที่นั่นในวันที่ 9 ตุลาคม

ตลอดสองวันอิยิปต์ยังคงเป็นผู้นำกองทัพ สิ่งที่อิยิปต์ต้องการก็คือการทำให้สองวันมีสัดส่วนพอที่จะบังคับให้มหาอำนาจเข้าแทรกแซงและแก้ไขวิกฤต全局ซึ่งอาจเป็นอันตรายเกินไป สำหรับผลประโยชน์ของมหาอำนาจ อย่างไรก็ตาม การรบทองอิสราเอลก็มีประสิทธิภาพและจะต้องตอบโต้ฝ่ายอิหรับ ด้วยเหตุนี้เองแผนการณ์ของอิยิปต์ไม่เคยโจต์ໄกไปถึงพื้นที่ของอิสราเอลเลย แม้จะต์ໄกไปจนถึงแนวหน้าของอิสราเอลแต่กองทัพอิยิปต์ก็หยุดและตั้งอยู่ในฐานป้องกันตัวเอง ความจริงแล้วเกือบจะเป็นความหมายของกองทัพอิยิปต์ในเวลาที่อิยิปต์สามารถเดินทัพไปข้างหน้าเพื่อสถาดักกันแนวหน้าของอิสราเอล แต่กองทัพอิยิปต์ก็หยุดเพียงเท่านั้นแนวหน้าของอิยิปต์อยู่ห่างจากกองลังสุอีซเพียง 10 ไมล์ ซึ่งน้อยเกินไปสำหรับการบุกรุกอย่างนี้ ประสิทธิภาพหรือแม้แต่การป้องกันและสิ่งนี้เองช่วยให้กองทัพอิสราเอลมีโอกาสแบ่งเป็นกลุ่มเพื่อการโจมตีร่วมกัน ซึ่งในที่สุดก็สามารถโจมตีกองทัพที่ 3 ของอิยิปต์ได้ทางภาคใต้ของกองลังสุอีซ

เป็นที่น่าสังเกตว่า แผนการณ์สำหรับการปฏิบัติงานทางทหารในสองวันเดือนตุลาคมนั้น ชาวอิยิปต์ไม่ได้มีความคิดว่าพวกเขามีความสามารถเอาชนะอิสราเอลได้ ผู้ใดอีกที่ไม่เสนอ กันระหว่างอิหรับและอิสราเอลซึ่งเห็นมาแล้วตั้งแต่สองวัน ก.ศ. 1948 ก็ยังคงเป็นอยู่ ตลอดจนความไม่เสมอ กันนั้นพื้นฐานก็เห็นได้ชัด อิสราเอลเป็นประเทศที่ทันสมัยมีอุตสาหกรรมที่เจริญ ก้าวหน้า ส่วนอิหรับเป็นประเทศที่ยากจนล้าหลังและยังไม่พัฒนา

ผู้สังเกตการณ์เชื่อว่าอีกปีต่อมาต้องการให้มหาอำนาจเข้าแทรกแซงอย่างน้อยก็ในระยะแรกๆ ของสหกรณ์ ดังที่หนังสือพิมพ์ จันเดย์ ไทม์ส ทีม (Sunday Times Team) ได้วิเคราะห์เหตุการณ์ดังนี้ :

“คิสซิงเจอร์ต้องการให้อิสราเอลพ่ายแพ้แต่อยู่ในขอบเขตจำกัด แต่ก็ใหญ่พอที่จะสร้างความพอใจให้แก่ชาวรัสเซีย และทันสมัยพอที่จะทำให้หมัดข้อสองสัญญาในชัยชนะของการเมืองมวลชน เชื่อสำหรับรัสเซีย สุขุมพอที่จะสามารถนำอิสราเอลมาน่าสู่การประชุม และน่าเชื่อถือได้พอที่จะหลีกเดี่ยงการพังทลายของรัฐบาลของนางแมร์”

3. การเจรจาเพื่อหาสันติภาพ

ในวันที่ 16 ตุลาคม ประธานาธิบดีชาดักทเริ่มต้นการเจรจาเพื่อสันติแต่เมื่อเงื่อนไข โดยกล่าวเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

ประเด็นแรก : “เราได้ต่อสู้นานและเราจะต่อสู้ต่อไปเพื่อปลดปล่อยแผ่นดินของเรา ซึ่งถูกยึดโดยอิสราเอลใน ค.ศ. 1967 และเพื่อหาวิถีทางที่จะนำไปสู่การฟื้นฟูและการรักษาสิทธิของประชาชนชาวปาเลสไตน์ ในประเด็นนี้เรายอมรับการผูกพันของเราต่อการตัดสินขององค์การสหประชาชาติ สมาชิกในคณะกรรมการเรื่องความมั่นคง”

ประเด็นที่ 2 : “เราเริ่มพัวพันที่จะยอมรับบทหยุดยิงตามเงื่อนไขที่ว่าอิสราเอลต้องถอนกำลังออกจากดินแดนที่ยึดครองทั้งหมด

ประเด็นที่ 3 : “เราพร้อมแล้ว เมื่ออิสราเอลดำเนินงานถอนกำลังออกจากพื้นที่ยึดครองทั้งหมด เราพร้อมที่จะประชุมสันติภาพระหว่างชาติที่องค์การสหประชาชาติ ข้าพเจ้าจะพยายามชักชวนเพื่อนๆ ผู้นำอาหรับผู้ซึ่งมีความรับผิดชอบโดยตรงในการนำข้อตกลงมาเจรจา กับศัตรูของเรา ข้าพเจ้าจะพยายามอย่างที่สุดที่จะชักชวนผู้แทนประชาชนชาวปาเลสไตน์ให้มีส่วนร่วมกับเรา และพร้อมกับชุมชนนานาชาติทั้งหมดเพื่อทางหลวงกูเกนไฮท์และมาตรการสำหรับสันติภาพในพื้นที่ซึ่งประชาชนมีสิทธิเข้าอยู่อาศัย”

ประเด็นที่ 4 : “ในชั่วโมงนี้และขณะนี้ เรากำลังเดินใจที่จะเคลียร์พื้นที่คลองสุเอซ และเปิดคลองให้เป็นทางน้ำนานาชาติ ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและภารกิจด้านดีของประชาชน ความจริงข้าพเจ้าได้มีคำสั่งไปยังผู้บังคับบัญชาบริเวณคลองสุเอซแล้วให้เริ่มงานนี้ทันทีภายหลังการปลดปล่อยพื้นที่ฟังดูวันอุก...”

ประเด็นที่ 5 : “ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เราจะไม่ยอมรับคำสัญญาที่เคลื่อนแคลงหรือการแสดงออกใดๆ ซึ่งจะเปิดโอกาสให้มีการแทรกแซงในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะเอาเวลาของเราไปโดยไม่จำเป็น และจะทำให้เราต้องอยู่ในที่อับจน”

4. ข้อขั้นตอนอิสราเอล

ขณะเดียวกัน ชาดท ไม่รู้ว่าได้มีรถถังเล็กๆ คันหนึ่งภายใต้การนำของนายพล อาริก ชารอม (Arik Sharom) ได้เริ่มโจมตีจุดอ่อนบริเวณแนวป้องกันของอียิปต์เพื่อหาทางข้ามคลอง บริเวณที่ศึกได้ของเมืองอิสไมเลีย (Ismailia) และเพื่อให้แนวป้องกันของอียิปต์ถูกดัดขาดจาก หน่วยกองกำลังที่ 3 ในวันที่ 17 ตุลาคม อิสราเอลเดินทัพอย่างต่อเนื่อง และมีข้อขั้นตอนนี้นอกองทัพ อียิปต์ทางภาคใต้

5. อาหรับ อิหร่านประการใช้อาชุณน้ำมัน

ในจุดนี้เองที่ฝ่ายอาหรับนำความก้าวร้าวครั้งที่ 2 ออกมายืนเป็นเครื่องมือโดยประการ การใช้น้ำมันเป็นอาชุณ

ในวันที่ 17 ตุลาคม สมาชิกของกลุ่ม “เบอร์เซียน กัลฟ์” (Persian Gulf) แห่งโอเปค (OPEC) หรือ Organization of Oil Exporting Countries ซึ่งเป็นประเทศที่ส่งออกน้ำมัน ได้นำพบกันที่คูเวตเพื่ออภิปรายถึงปฏิกริยาของพวกตนต่อวิกฤตการของตะวันออกกลาง ผู้แทนของอิหร่านซึ่งเป็นประเทศสำคัญที่จัดทำน้ำมันให้แก่อิสราเอลก็ได้เข้ามีส่วนร่วมในการ ประชุมด้วย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอิหร่านจะไม่ชอบการค้ามนตร แต่สถานการณ์ที่ทำให้น้ำมันนี้ ราคาสูงขึ้น และอิหร่านก็เตรียมพร้อมที่จะมีสัมพันธ์อันดีกับประเทศอาหรับเพื่อนบ้าน ในนั้น ประธานชาวอิหร่านผู้ซึ่งได้ออกจากที่ประชุมก็ออกเสียงให้หยุดการส่งน้ำมันจนกว่าต 242 ข้อ ของคอมมิเตี๊กความมั่นคงจะถูกนำมายัง

ในระหว่าง 10 ปีมานี้ รัฐบาลอเมริกาวิตกังวลเรื่องการส่งน้ำมันไปสู่ยุโรป ตลอด ค.ศ. 1950 และ 1960 น้ำมันมีราคาถูกซึ่งได้ช่วยทำให้ยุโรปมีความร่ำรวยขึ้น ในขณะเดียวกันก็ช่วย ส่งเสริมความมั่นคงของพันธมิตรของนาโต้ด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อถึงปลายปี 1960 ในกรุง วาชิงตันได้มีการคาดคะเนโดยทั่วไปว่าประเทศยุโรปเข้มแข็งพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้และการที่ อเมริกาหนุนเศรษฐกิจของประเทศยุโรปก็ไม่จำเป็นอีกแล้วดังเช่นแต่ก่อน ใน ค.ศ. '1968 ความสำคัญของน้ำมันที่มีต่ออเมริกาลดน้อยลงไป อย่างไรก็ตาม ระหว่าง ค.ศ. 1968 และ 1973 ยุโรปและญี่ปุ่นมีความต้องการน้ำมันของตะวันออกกลางเพิ่มมากขึ้น อเมริกาใช้น้ำมัน ของตนลงมากขึ้นและการใช้ชาติที่ได้จากน้ำมันของตนเองก็เพิ่มมากขึ้นจนกระทั่งอเมริกา ต้องการสินค้าเข้ามาจำนวนมากยิ่งไปกว่าในอดีตเสียอีก ด้วยเหตุนี้เอง “อาชุณน้ำมัน” จึงมีพลัง อำนาจมาก ประเทศยากจนในแอฟริกาและเอเชียต่างมองดูการเคลื่อนไหวของอิหร่านในการขึ้น ราคาน้ำมันว่าจะต้องเป็นการอวاسานของความพยายามในการพัฒนาประเทศตน

อย่างไรก็ตาม ตลอดวิกฤตการ รัฐบาลชาติดีอาระเบียกัดค้านการขึ้นราคาน้ำมัน เพราะชาติดีอาระเบียและอเมริกามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีเพียงขอแลนด์และญี่ปุ่นซึ่งมีความ

สัมพันธ์ทางการค้ากับอิสราเอล และปอร์ตุเกสซึ่งเป็นศัตรูสำคัญของลัทธิชาตินิยมและฟรีการที่ไม่ให้ใช้วิธีที่รุนแรง แต่จะมีประเทศใดที่จะให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ แก่ประเทศอาหรับ พระเจ้าไฟซาลแห่งซีเรียสั่งรัฐมนตรีต่างประเทศชื่อ นายโอมาร์ ซักกัฟ (Omar Saggaf) ไปพบประธานาธิบดีนิกสันเพื่อกระตุ้นให้อเมริกาช่วยบุติปัญหาในตะวันออกกลาง หลังจากนั้นไม่นานทำเนียบขาวได้อธิบายต่อว่าองศาคองเกรสตั้งงบประมาณ 2.2 พันล้านдолลาร์เพื่อจัดหาอุปกรณ์สำหรับกองทัพของอิสราเอล พระเจ้าไฟซาลแห่งซีเรียไม่พอใจอย่างมากจากการกระทำของอเมริกา จึงได้ดึงดส่งน้ำมันทั้งหมดสู่อเมริกา

การเผชิญหน้าทางการทูตและทางเศรษฐกิจระหว่างอาหรับกับมหาอำนาจเป็นการบันทึกอนฐานะทางทหารของอียิปต์ และการเผชิญหน้ากันดังกล่าวถือเป็นการเชื้อเชิญให้ทั้งโซเวียต รัสเซีย และอเมริกาเข้าแทรกแซงวิกฤตการณ์ในตะวันออกกลางและนำความรุนแรงมาสู่การต่อสู้

6. การเจรจาหยุดยิง

ทั้งอเมริกาและโซเวียตเริ่มต้นสนับสนุนติดของคณะมนตรีความมั่นคง มาตราที่ 336 โดยขอร้องให้ทุกฝ่ายยุติภารกิจกรรมทางทหารอย่างทันทีทันใดและให้เริ่มต้นใช้มาตรการที่ 242 ของคณะมนตรีความมั่นคง นอกเหนือนั้นคณะมนตรีความมั่นคงยังเรียกร้องให้ทุกฝ่ายเริ่มหاتางเจรจาเพื่อสร้างความยุติธรรมและสันติภาพอย่างถาวร

อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอให้หยุดยิงอันแรกไม่มีผล และในเวลาต่อมาเย็นวันที่ 22 ตุลาคมถึงคืนวันที่ 24 ตุลาคม กองทัพอิสราเอลมีชัยชนะในการล้อมกองทัพหน่วยที่ 3 ของอียิปต์ ซึ่งอยู่ใกล้ๆ คลองสุเอซ คณะมนตรีความมั่นคงเรียกร้องให้กำหนดเขตหยุดยิงอันที่ 2 ตามมาตรา 339 ซึ่งก็มีผลบ้างไม่นักก็น้อยและส่งความบริเวณแนวอียิปต์ค่อนข้างลดลง

อย่างไรก็ตาม การต่อสู้บริเวณแนวซีเรียยังคงดำเนินต่อไปและเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น ไม่เพียงแต่ในวันต่อๆ หน้าแต่ในสัปดาห์และเดือนต่อๆ มา ก็มีการต่อสู้ การหยุดยิงจึงไม่สามารถทำให้สำเร็จได้ในบริเวณดังกล่าวจนกระทั่งวันที่ 31 พฤษภาคม 1974 จึงหยุดยิง

7. ผลของสงคราม

การประเมินสังคมครั้นนี้มีผลเสียหายมากน้อย อิสราเอลสูญเสียผู้คนไปมาก แต่ก็ยังน้อยกว่าที่อียิปต์และซีเรีย อิสราเอลเสียรถถังไป 800 คัน เครื่องบินอีก 200 ลำ ขณะที่ฝ่ายอาหรับสูญเสียรถถังไป 2,000 คัน และเครื่องบิน 450 ลำ สังคมดำเนินไปเป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยเสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณวันละ 750 ล้านдолลาร์หรือรวมทั้งสิ้น 15 พันล้านตอลาร์

แม้ว่าสังคมรุ่ดติง แต่ทุกคนก็ตระหนักดีว่าสถานการณ์จะเลวลงไปอีก ด้านหา อำนาจทั้งหลายไม่ทำให้อิสรภาพลดหย่อน อิสรภาพจะทำลายกองทัพอันยิ่งใหญ่ของอียิปต์ได้ ด้านสังคมรุ่ดติงก็ยังคง สาหภาพใช้เวียงอาจจะถูกบังคับให้เข้าแทรกแซง ด้านลัทธนักเกิดขึ้นจริง อเมริกาก็อาจจะถูกบังคับให้เข้าแทรกแซงด้วยและเมื่อถึงเวลาหนึ่นอาชุธที่ใช้ก็จะเป็นนิวเคลียร์

สังคมทำให้เกิดความล่วงร้ายของการดำรงชีวิต ทรัพย์สินและความหวังของการ พัฒนาจะต้องมีอะไรบางอย่างมาทัดแทน สิ่งสำคัญที่สุดก็คือสังคมการทำให้เกิดรอยแผลโดย เนพาะกับฝ่ายอียิปต์ซึ่งทำให้เกิดความต่อต้านแก่ประเทศชาติ จะเห็นได้จากบทความตอนหนึ่ง ในหนังสือพิมพ์ชื่อ เลอ มอนด์ (Le Monde) ของฝรั่งเศสซึ่งเขียนโดยนักหนังสือพิมพ์ชื่อ อริค โรโล (Eric Rouleau) โดยเขียนขึ้นไม่นานนักภายหลังการต่อสู้ได้ยุติลง ใจความว่า

“...ในความตั้งใจของอียิปต์ไม่มีการลังเลที่จะขัดขวาง...ไม่มั่นแแล้วอียิปต์อาจจะสูญเสีย และพ่ายแพ้ในการรุบ แต่ทางโคโรกำลังกล่าวคำเชิญชวนให้ชนเผ่าท้องทุก อียิปต์ได้ต่อ ต้านด้วยอาชุธ โดยสนับสนุนโลกอาหารและสามารถสนับสนุนการแทรกแซงระหว่างชาติในการข้ออุติ ประชาชนต้องดัดแปลงอียิปต์อาจชนะนักได้ การเสียงภัยเข้าสู่สังคมของ เขาอาจประสบผลมากนายนะ...”

สังคมครั้งนี้ทำให้ประวัติศาสตร์อาหรับเปลี่ยนไป และในที่สุดก็ปรากฏชัดว่าชาว อาหรับมีความสามารถโดยปราศจากการทำให้ต่อต้านและความอ่อนแอบในอดีตที่ผ่านมา เพื่อที่จะ กลับไปแก้ปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจและมีความหวังในภายภาคหน้า

กิจกรรมการเรียนที่ 2

การประการใช้น้ำมันเป็นอาชุธของสหราชอาณาจักรกลุ่มไอโอเปก มีผลหรือไม่เพียงแค่ต่ออเมริกา และบุรีรัมย์ฯ แต่มีความเกี่ยวข้องหรือไม่กับผลของสังคม

สรุปท้ายบท

แม้อียิปต์เปลี่ยนผู้นำคนใหม่จากนัสเซอร์มาเป็นชาดที่ ชื่อทั้ง 2 มีลักษณะแตกต่างกัน อย่างเห็นได้ชัด แต่ก็ไม่สามารถบรรลุไม่ให้เกิดสังคมรุ่ดติงอาหรับอิสรภาพครั้งต่อไปได้ กายในอียิปต์เองก็เกิดปัญหามากมายแม้จะได้รับความช่วยเหลือจากรัสเซียแต่ก็ไม่ได้รับผลดี อิสรภาพเองก็มีท่าทีอันแข็งแกร่งดังนั้นถึงแม้จะมีความพยายามจากฝ่ายต่างๆ เพื่อผ่อนคลาย ความตึงเครียดแต่ก็ไม่สามารถหลอกเลี้ยงไม่ให้เกิดสังคมรุ่ดติงได้

การประเมินผลท้ายบท

1. จังชีให้เห็นลักษณะที่แตกต่างกันทั้งด้านส่วนตัวและนโยบายทางการเมืองของประธานาธิบดีนั้นๆ เชอร์ และชาดัก แห่งอียิปต์
2. จงวิเคราะห์สาเหตุและผลของสังคրามระหว่างอาหรับ-อิสลามออลครั้งที่ 4